

KELİME VE KAVRAM HAVUZUNDAN SEÇEREK YAZMA TEKNIĞİNİN ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİLERİNE ETKİLERİ

Abdullah DAĞTAŞ*

ÖZET

Yazma, Türkçe öğretiminin anlatma boyutuna ait temel becerilerden biri olup hem zihinsel hem de fiziksel olmak üzere iki yöne sahiptir. Öğrenciler, kendilerine verilen yazma konusuyla ilgili zihinlerindeki bilgi birikimini, kâğıt üzerine kalem aracılığıyla aktarmaya çalışırlar. Bu süreçte öğrencilerin okuldaki dersler aracılığıyla ve günlük hayatlarında yaşadıkları yoluyla edindikleri bilgi ve deneyimler, yazılarına yansımaktadır. Öğrencilerin sahip olduğu bu bilgi ve deneyimlerin, yazılı anlatımlarına aktarılmasını sağlamanın yolu da yazma sürecinde onların yaratıcı becerilerini kullanabilecekleri yöntem ve tekniklerin uygulanmasına bağlıdır. Yaratıcı becerileri ortaya çıkartan yöntem ve teknikler, öğrencilerin yazma becerilerine katkıda bulunarak özgün yazma ürünlerinin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Bu çalışmanın amacı, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkilerini tespit etmektir. Araştırma Kocaeli ilinin Kandıra ilçesine bağlı bir köy okulunda öğrenim gören 15 ilköğretim altıncı sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada nitel araştırma yöntemi; nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, öğrencilere uygulanan 3 farklı türde veri toplama aracından elde edilmiştir. Veri toplama araçlarının değerlendirilmesinde içerik analizi; içerik analizi türlerinden de 'kategorisel analiz' kullanılmıştır. Kategorisel analizde önce veriler kodlanmıştır. Ardından kodları genel düzeyde açıklayan kategoriler (temalar) belirlenmiştir. Bu kategorilerin (temaların) belirlenmesinde Türkçe Öğretim Programı ve Kılavuzu'ndaki (2006) yazma kazanımlarından ve verilerin kendilerinden yararlanılmıştır. Bu kategoriler iki ana kategoriye ayrılmıştır. İki ana kategori altında 10 alt kategori ve bu alt kategorilere ait 32 kod tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara dayanarak kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yazma aşamalarında öğrencilerin kaygı düzeylerini azalttığı, yaratıcı düşüncelerine yardımcı olduğu ve bildikleri kelime ve kavramları ortaya çıkartıp yazılarında kullanmalarını sağlayarak kelime öğretimine katkıda bulunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: yazma becerisi, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, kelime öğretimi, kaygının azalması, yaratıcılık.

---

* MEB. Öğretmen. El-mek: abduhdağtas@hotmail.com

**POOL BY SELECTING THE WORD AND CONCEPT WRITING
TECHNIQUE TO THE EFFECTS OF STUDENTS' WRITING
SKILLS**

ABSTRACT

Writing, telling the size of the Turkish teaching basic skills is one of the two directions has to be both mentally and physically. Students write on the topic given to them through their minds to transfer knowledge to work in pencil on paper. In this process, and the daily lives of students through classes at the school through their writings reflected their knowledge and experiences. Lecturing, writing the transfer of knowledge and experience with students in this way to ensure that the process of writing also depends on the application of methods and techniques they can use their creative skills. Methods and techniques that brings out the creative skills, writing skills of students by contributing to the emergence of products will provide original writing.

The purpose of this study, the pool of words and concepts selecting the technique of writing is to determine of effects students' writing skills. Research studying at school in a village in the district of the province of Kocaeli-Kandıra township was conducted on 15 students in sixth grade. Qualitative research method, qualitative patterns, action research design was used. The data have been applied to students from three different types of data collection tool. Evaluation of the data collection tools, content analysis, content analysis type used in the categorical analysis. Categorical data were coded before analysis. Then the code that describes the general level categories (themes) were identified. These categories (themes) in determining the achievements of Turkish Education Program and Guide (2006) and data were collected. This-categories were divided into two main categories. Under two main categories and 10 sub-categories and sub-categories that were identified by code 32. Based on the findings from the pool of words and concepts by selecting the technique of writing has been concluded to contribute to students' writing skills. Stage of writing also reduce students' anxiety levels, and they know that help them think of creative writing reveal and use words and concepts, it was found to contribute to the teaching of providing a word.

Key Words: writing skill, writing by selecting the pool of words and concepts, vocabulary teaching, reduction in anxiety, creativity.

1. Giriş

İnsan, dünyaya gözlerini açtığında, kendisini, dil dediğimiz kelimeler dünyasının sarmal örgüsü içinde bulur. Bu sarmal örgü, bireyin dünyayı anlamlandırmasını sağlayacak vasıtaların başında gelen ana dildir. Ana dili, başlangıçta anneden ve yakın çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunan çevrelerden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireyin bir toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir (Aksan, 1975).

Turkish Studies

Birey, doğumundan itibaren fiziksel ve zihinsel gelişimi ilerledikçe ana dilini edinmeye başlar. *Ana dili edinimi* aile ortamından toplumsal çevreye doğru genişleyen bir kültür ortamında bireyin doğumundan itibaren kendiliğinden işleyen ve her şeye rağmen gerçekleşen bir süreçtir (Demir ve Yapıcı, 2007: 180). Ana dilinin edinilmesi sürecinde, çocuğun başta anne ve yakın çevresini gözlemleyerek model alması önemlidir. Çocuk, içinde bulunduğu toplumun dilini taklit yoluyla edinir ve çevresiyle de bu dil ile iletişim kurar (Özbay, 2011: 11). Böylece dile ait kelime ve kavramlar ve bunların arkasındaki anlamsal boyutlar, bireyin zihnine yerleşir. Zamanla, çevresel etkileşimin artmasıyla da dile ait bu unsurlar, birey tarafından içselleştirilerek dil edinimi süreci hız kazanır.

Ana dilinin öğrenilmesi sürecinde birey sadece ana dilini öğrenmez. Birey çevresini, toplumu ve toplumun geliştirdiği kültürel birikimi ana diliyle anlamlandırır (Sever, 1998: 54). Yani dil, bu birikimi taşıyan ve besleyen bir nehir vazifesi görür. Dil bir toplumun aynasıdır ve kullanıldığı toplumun gelişmişliğini ve düşünce yapısını gösterir (Çelebi, 2006: 299). Toplumun sahip olduğu bu özelliklerin dil yoluyla edinilmesi, bireyin içinde yaşadığı topluma uyumunu, yani yaşamını kolaylaştırır. Gerek sivil yaşamda gerekse okul yaşamında dili iyi kullanmak, inceliklerini bilmek ve düşünceleri düzgün bir şekilde ifade etmek hem okul başarısını hem de yaşamdaki başarıyı beraberinde getirir (Çelebi, 2006: 300).

Dil, aynı zamanda, tarihsel bir bütünlük içerisinde, bir milletin var olduğu günden bu yana sahip olduğu değerleri bünyesinde taşır ve bu değerler, gelecek kuşaklara dil yoluyla aktarılır. Her ulusun kendi dilini yeni kuşaklarına öğretmesi, varlığını korumak, kültürünü yüceltmek yolunda önemli bir yer alır. Denebilir ki bu konudaki çabası, ulusun uygarlık ve ulusal bilinç derecesini gösterir (Göğüş, 1970: 123). Bu bilincin bireylere yerleşmesi ve gelişmesi yoluyla toplum bir emniyet kemerine sahip olur. Ana dili, bireyleri birbirine bağlayan, bir toplumu gelişigüzel bir insan yığını olmaktan çıkartıp uluslaştıran en önemli etkenlerden biridir de. Aynı dili soluyanlar, aynı ana dilin havasını bilinçaltına indirmiş olanlar arasında bir yakınlık doğar (Özdemir, 1983: 21). Oluşan bu yakınlık duygusuyla toplum birlikte yaşama arzusu duyarak meydana gelebilecek toplumsal bölünmelere engel olur.

Dil eğitimi ailede başlayıp belirli bir sistem dâhilinde daha düzenli ve daha kontrollü olarak örgün eğitim kurumlarında devam eder (Bağcı, 2011: 694). Örgün eğitim kurumlarında ana dili eğitimi de Türkçe dersleri bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Birinci sınıfta okuma-yazma becerilerinin kazandırılmasını, ilerleyen sınıflarda dilin kurallarını ve becerilerini kazandırma öğretimi takip etmektedir. Ülkemizde 2004 yılında ‘Yapılandırmacı Yaklaşım’ uygulanmaya başlanmış ve gelenekçi anlayışla dil öğretimi sona ermiştir. Yapılandırmacı Türkçe öğretimiyle öğrencilerimizin dil, zihinsel, bireysel ve sosyal becerilerini geliştirmeye ağırlık verilmiş, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan bireyler yetiştirme amaçlanmıştır (Güneş, 2011: 146). Yani, yığılmalı olarak ve bütünlük içerisinde, aktif bir şekilde bilgi edinme ve bu bilgileri günlük hayatta kullanma önem kazanmıştır. Çünkü yapılandırmacılık, yeni karşılaştığımız bilgileri önceki bilgilerimizle ilişkilendirerek öğrenmek ve böylece daha önceden bildiğimiz konulara bağlı olarak yeni öğrenmeler oluşturmak anlayışına dayalı bir yaklaşımdır (Arslan, 2007: 43). Onun için dil öğretimi bireylere dili belirli kalıplarda öğretmeyi amaçlamaz. Bir sarmal döngü içerisinde her yönüyle dili edindirmeye çalışır. Dil öğretiminin temel hedefi, öğrencilerin, dilin farklı bağlamlarda aldığı görünümleri kavramaları, dil aracılığıyla kendilerini ifade edebilmeleri, değişik bilgi kaynaklarına ulaşarak duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmeleridir (MEB, 2006: 2).

Türkçe öğretiminin temel amacı, hedef kitleye anlama ve anlatma becerileri kazandırmaktır (Önkaş, 2008: 2). Anlama, okuma ve dinleme/izleme; anlatma da konuşma ve yazma becerilerinden oluşmaktadır. Bu becerilerin her biri, birbiriyle ilişki içerisinde. Bireyin,

---

Turkish Studies

ana diliyle doğru, açık ve etkili bir iletişim gerçekleştirilmesi bu dört becerinin bütünsellik içinde gelişmesine bağlıdır. Çünkü dilsel becerilerden birinin gelişimi öteki becerilerin gelişimine de katkı sağlar (Sever,1998: 54). Bu becerilerinin geliştirilmesi için de farklı yöntem ve tekniklere dayalı etkinlikler ile Türkçe dersleri işlenmektedir. Etkinlik yaklaşımıyla "...artık öğrenciler dil bilgisi veya kültür öğrenmek için güdülenmiyor, tam tersine ilginç görev ve etkinlikler yapmaya yönlendiriliyorlar (Güneş, 2011: 144)." Böylece Türkçe dersleri, bilginin aktarıldığı bir ortam olmaktan çıkarak öğrencinin bilgiyi beceriye dönüştürdüğü, aktif olarak katıldığı, etkileşimli bir öğrenme ortamı haline almaktadır.

Okuma, dinleme/izleme, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmeye çalışıldığı ortamlarda, öğrencilerin en çok zorlandıkları alan yazma becerisidir. Öğrencilerin birçoğunun yazmaktan sıkıldığı, yazmaya karşı isteksiz olduğu, yazarken zorlandığı bilinen bir gerçektir (Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2010: 205). Yazmada farklı etkenler, bu sıkıntıların yaşanmasına neden olmaktadır. Temel dil becerileri arasında öğrenciler tarafından zorluk derecesi yüksek olarak algılanan yazma becerisi, içerdiği süreçler bakımından da öğrencilerin olumsuz tutum geliştirmelerine zemin hazırlamaktadır. Yazma eyleminin doğasından kaynaklanan bazı zorluklar, öğrencilerin yazmadan zevk almasını ve bunu yaşam boyu kullanılacak bir beceri haline getirmesini zorlaştırmaktadır (Yaman, 2010: 272). Nitekim birçok öğrenci, bu zorlukları aşamayarak yazma becerisini geliştirememektedir. Yazma eylemi kendi içinde okuma, düşünme ve düzgün ifade etme becerilerini içerdiği ve uygulaması zor bir eylem olduğu için öğrenciler bu etkinlik türünden uzak durma eğilimi içindedirler (Ungan, 2007: 462).

Yazma, yazarın amacı ve bakış açısına göre bilgileri zihninde gözden geçirmesi, seçmesi ve kelimeleri buna göre sıralamasıdır. Bu süreçte zihindeki bilgilerin gözden geçirilmesi, çeşitli işlemlerle düzenlenmesi, seçilmesi, seçilen bilgilerin kelimelere aktarılması vb. işlemler yapılmaktadır. Bu süreç birçok işlemin peş peşe yapılmasıyla gerçekleşmektedir (Fayol, 1997'den aktaran: Güneş, 2007: 161). Bu bakımdan zihinsel yapıdakilerin kâğıda dökülmesi başlı başına bir beceridir.

Yazma duygu, düşünce, istek ve hayallerin belirli kurallara uygun olarak birtakım sembollerle anlatılmasıdır. Yazma insanın doğası gereği kendini dışa vurduğu davranışlarından birisidir. Duygu, düşünce, görüş ve hayallerin sözle ifade edilmesi yeterli değildir. Dil gelişiminde yazı daha çok önemlidir. Yazma insanın günlük çalışmalarında olduğu kadar, meslekteki bilgilerini başkalarına aktarmak açısından da bir ihtiyaçtır. Yalnız edebiyatla uğraşanlar değil, diğer alanlarda çalışanlar da yazma ihtiyacı duyarlar (Özbay, 2006: 121). Bu ihtiyacın istenilen düzeyde giderilmesi de bireyi amacına ulaştırarak onun yazmada sıkıntı yaşamasını engelleyecektir. Yazma, yirmi birinci yüzyıla girerken de kişisel ve toplumsal açılardan önemini korumaya devam etmektedir (Akyol, 2011: 107).

Ülkemizde uzun yıllar, Türkçe ve edebiyat derslerinde, öğrencilere bir atasözü ya da vecize verilerek bu söz dâhilinde öğrencilerden bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Geleneksel anlayışın ürünü olan bu uygulama, öğrencilere istenilen becerileri kazandıramamış; aksine birçok öğrencinin kompozisyonundan nefret etmesine neden olmuştur. Her şeyden önce öğrencilere yazılı anlatım dersleri sevdirmeli, öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesini engelleyen önemli faktörlerden birisi olan yazamama kaygısı en aza indirilmelidir (Bağcı, 2007: 57). Kaygının azalmasıyla da öğrencinin kendine duyduğu güven artacak ve öğrenci yazmaya karşı istekli hale gelecektir. Öğrencinin düşünmesine, yazmada karşılaşılan güçlüklerle yardım edilmelidir (Göğüş, 1978: 244-245). Zihinsel bilgi ve birikimin geliştirilmesi bu yardımların başında gelir. Yazmak için zihinde birtakım düşüncelerin şekillenmesi gerekir. Bireyde düşünme becerisinin varlığı, sadece yazacak bir şeyler bulmada sıkıntı çekmeme avantajı yanında düşünülenlerin belli bir düzene göre tasnifi ve ifadesinde de önemli avantajlar vermektedir. Bu bakımdan iyi bir kompozisyon yazmak,

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/3, Summer, 2012*

bir bakıma iyi düşünmeye, olaylara eleştirel bir gözle ve farklı açılardan bakmaya, sebep-sonuç ilişkisi kurmaya bağlıdır (Göçer, 2010: 189). Yazısında anlatacaklarını bu çerçevede düzenleyen bir öğrenci, amacına uygun bir yazı yazmış olacaktır. Başka bir deyişle, doğru ve etkili yazmak, düşünsel bir çabanın uygulamaya dönük eylemidir (Sever, 1998: 60).

Bir zihinsel gelişmenin ürünü olan yazma ile ilgili Türkçe Öğretim Programı ve Kılavuzu'nda (2006: 7) “yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını uygulama” kazanımları bulunmaktadır. Bu kazanımların gerçekleştirilmesi ise yazmanın bir ihtiyaç halini alacak uygulamalarına bağlıdır. Öğrencilerin yazmaya ilgilerini artırmak ve monotonluğu kırmak için öğrenme ve öğretme sürecindeki yazma etkinliklerinde farklı yazma biçimleri kullanılmalıdır. Örneğin, boşluk doldurma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, yarım bırakılan bir metni tamamlama, güdümlü ve kontrollü yazma, eleştirel ve serbest yazma... (Göçer, 2010: 185).

Bu yöntemler arasında kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniği, öğrencinin sahip olduğu kelime ve kavramları ortaya çıkarma ve kullandırmada etkili bir tekniktir. Programda (2006: 70) bu tekniğin amacı “Öğrencilerin öğrendikleri kelime, kavram, atasözü ve deyimleri anlatımlarında kullanmalarını sağlayarak kalıcı kılmak ve böylece söz varlıkları zenginleştirmektir.” şeklinde belirtilmiştir. Uygulaması ise “Öğretmen tarafından kelime, kavram, atasözü ve deyimlerden oluşan bir havuz oluşturulur. Bunlar kâğıda ya da tahtaya yazılarak öğrencilere verilir. Öğrenciler belirledikleri yazma konusuna uygun olanlarını seçerek yazılarında kullanırlar.” şeklindedir. Bu teknik yoluyla, ilgili konuya dair kelime ve kavramlar ortaya çıkartılacak, bunların yazıda kullanılması sağlanacaktır. Yazma becerisi, öğretim sürecinde uygulamalı çalışmaların bol bol yapılmasıyla gelişebilir (Özbay, 2005). Yeri geldikçe buna benzer yaratıcı becerilerin kullanıldığı tekniklere dayalı etkinliklerin yapılması, öğrencilerin kelime hazinelerini zenginleştirmelerine katkıda bulunacaktır. Çünkü yazmanın temeli, kelime hazinesinin sağlamlığına dayanır. Öğrenci, kelime hazinesi ne kadar genişse düşüncelerini o kadar etkili anlatabilecektir.

Kelimeler bizim düşünme aletimizdir (Kaplan, 1989: 425). Onlar ile benliğimizin farkına varırız. Kelime ifade etmek istediğimiz düşüncelerin, tavırların etiketidir (Akyol, 2000: 152). Kelimeler yoluyla düşünür, kelimeler yoluyla düşüncelerimizi karşımızdakine anlatırız. Düşünce zenginliği kelime ve kavram zenginliği ile mümkün olur. İletişim sürecinde, düşünce oluşumu ve paylaşımdan kelimeler oldukça önemlidir... Kelimeler anlatımın temelidirler (Gamze, 2006: 105). Bildiğimiz kelime sayısı, içinde bulunduğumuz çevremizi ne kadar anlamlandırdığımızı gösterir.

Kelime bilgisi, *derinlik* (kelimelerin çeşitli anlamlarını bilmek), *genişlik* (çeşitli konularda kelimeler bilmek), *ağırlık* (bir konuda çok kelime bilmek) olmak üzere üç boyutta tanımlanmaktadır (Gögüş 1978'den aktaran: Özbay ve Melanlıoğlu, 2008: 32). Bu boyutların her birinde bilinen kelime sayısı da kelime hazinesini/servetini ortaya çıkarmaktadır. Bir dilin bütün kelimeleri o dilin kelime dağarcığını meydana getirir (Banguoğlu, 1986: 10). Farklı, yaratıcı yazma çalışmalarının yapılması, öğrencilerin hem kelime hazinelerini ortaya çıkartacak hem de bunların yazıda kullanılmasıyla kalıcılığını sağlayacaktır.

Bir kişinin, konuşmalarında ve yazılarında anlamını bilerek kullandığı kelimelerin toplamına “aktif kelime serveti”; kişinin okuduğu ve işittiği zaman anlamını çıkarabildiği; ama kendi cümlelerinde kullanamadığı kelimelerin toplamına ise “pasif kelime serveti” denmektedir (Karakuş, 2000: 128-129). Yazma çalışmalarında, kelime ve kavram öğretimine dayalı etkinliklerin amacına uygun olarak yapılması, öğrencilerin pasif kelime servetlerini aktif hale getirecektir. Çünkü kullanılmayan kelimeler haliyle unutulmaya yüz tutacaktır.

Turkish Studies

Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinde, ilk olarak, tespit edilen konuyla ilgili kelime, kavram, deyim ya da atasözü kâğıda veya tahtaya yazılır. Yazılan kelime ve kavramlar hakkında düşünülür. Anahtar görevi yapan sözcük, çağrışım, ilişkilendirme ve mecaz yardımıyla sözcükleri, imgeleri, duyguları, zihinsel depodaki bilgileri sağ beyinden bir mıknatıs gibi toplayarak çoğaltır (İnal, 2008: 57). Sonra verilen kelime ya da kavramla ilgili zihinde çağrışınlar, tahtaya veya kâğıda yazılır. Bu esnada öğrenciler yaratıcı becerilerini kullanmaktadırlar. Çağrışım tekniğiyle kelimeler hem kolay öğrenilmekte hem de öğrenilen kelimeler çabuk unutulmamaktadır. O kelimeyle ilgili somut şeylerin düşünülüp tasarlanması, ön bilgilerin harekete geçirilmesi etkili bir yöntemdir (İnce, 2006: 61). Yöntemin bu kısmında beyin fırtınası tekniği devreye girer. Beyin fırtınası yazıya hazırlık amaçlı kullanılabilir etkinliklerin başında gelmektedir (Tonyalı, 2010: 61). Ancak beyin fırtınası tekniğinde olduğu gibi, her akla gelen kâğıda veya tahtaya yazılmaz. Sadece verilen anahtar kelime ve kavramla ilgili olanlar kâğıda veya tahtaya yazılır. Böylece öğrencide, anahtar kavramla ilgili bilinen kelime ve kavramlar ortaya çıkartılır.

Tekniğin ikinci aşamasında öğrenci, anahtar kelime ve kavramla ilgili önceden tespit ettiği kelime ve kavramlardan konuya uygun olanlarını seçerek yazısında kullanır. Tekniğin son aşamasında ise öğrencinin yazdığı yazıda önceden tespit ettiği kelime ve kavramları kullanarak yazdığı yazı değerlendirilir. Öğrencinin bildiği ve kullandığı kelime ve kavramların bu yolla kalıcılığı sağlanmış olur.

Yazma öğretimi, diğer üç temel dil becerisinde olduğu gibi; yazma öncesi, yazma süreci ve yazma sonrası etkinlikleri olmak üzere üç işlem basamağını izlemektedir (İlter, 2002). Bu bağlamda kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniği, hem yazma öncesi hem yazma sırası hem de yazma sonrasında öğrenciye kolaylıklar sağlamaktadır. Yazma öncesinde, öğrencinin anahtar kavram ilgili düşünmesi, yaratıcılık becerilerini geliştirmektedir. Ayrıca yazmaya başlamadan önce öğrenci, yazısına zihinsel bir hazırlık yapmaktadır. Yazma esnasında ise, öğrenci tespit ettiği kelime ve kavramlardan seçtiklerini, anlatımın akışına uygun olarak kullanmaktadır. Yazıya “Nasıl başlasam?, Ne yazsam?, Neyi örnek versem?” gibi kaygı verici durumlar azalmaktadır. Böylece yazma süreci sonunda ortaya özgün bir ürün çıkma ihtimali artmaktadır.

Literatür incelendiğinde,

yazma çalışmalarında süreç ve ürün yaklaşımları ve bunlardaki yaratıcılığı kapsayan iletişimsel yazmanın önemi (Alkayalar, 1998); öğrencilere, yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir yazma becerisinin öğretilmesinde daha yaratıcı yaklaşımların incelenmesi (Chambers, 1999); oluşturmacı yaklaşımın öğrencilerin yaratıcı becerilerine etkileri (İlter, 2002); öğrencilerin yaratıcı ve geleneksel yazma düzeylerini belirleme (Mollaoğlu, 2002); ‘yazma sarmalı’na katılanların yaratıcı yazma becerilerinin belirlenmesi (Pangucci, 2004); yaratıcı yazma etkinliklerinin biyoloji dersine ve bu dersteki yaratıcılık becerilerine etkileri (Demirbaş, 2005); yaratıcı yazma yeteneklerinin gelişiminin aile, öğrenciler dâhil farklı bakış açılarından incelenmesi (Van-Tassel-Baska, 2005); Türkçe derslerindeki yazma becerilerinin geliştirilmesinde yaşanan sorunlara yaratıcı yazma yaklaşımının hangi boyutlarda çözüm üretebileceği (Maltepe, 2006); yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin metin yazma becerilerinin geliştirilmesinde ve yazmaya karşı düşüncelerinde etkili olup olmadığı (Öztürk, 2007); yaratıcı yazma tekniklerinin Türkçe dersine ait tutum ve akademik başarıya etkisi (Kapar, 2008); yaratıcı yazma uygulamalarının öğrencilerin yazma becerilerine etkileri (Tonyalı, 2010) çalışmaları görülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkilerini tespit etmek, kelime öğretimi çalışmalarında bu tekniğin getirilerini ve yaratıcı becerilerin işe koşulmasının yazma becerisini nasıl etkilediğini ortaya koymaktır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/3, Summer, 2012

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel eylem araştırması kullanılmıştır. Eylem araştırması, bir okulda çalışan yönetici, öğretmen, eğitim uzmanı veya diğer tür kuruluşlarda çalışan mühendis, yönetici, planlamacı, insan kaynakları uzmanı gibi bizzat uygulamanın içinde olan bir uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği ve uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hâlihazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda amaç daha önceden belirlenmiş kuramsal bir çerçeve içinde bir uygulamayı test etmek ya da değerlendirmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 295-296).

2.2. Çalışma Grubu

Nitel araştırma, belirli bir alan veya yaşam ortamı ile temasın yoğun ve/veya uzun bir zaman dilimini kapsayacak biçimde sürdürülmesiyle yürütülür (Punch, 2005: 142). Araştırmacı, aynı zamanda araştırma sürecine dâhil olarak araştırmayı yakından takip eder. Belirli bir sürecin kendi ortamı içinde uzun bir süre çalışılması ve odaklanılan soruna ilişkin veri toplanması söz konusudur (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 78). Bu özelliğinden dolayı nitel araştırmalar küçük gruplar üzerinde yapılmaktadır. Bu araştırmada da istenilen düzeyde veri elde edebilmek ve bu verileri inceleyebilmek için küçük bir grup seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Kocaeli ilinin Kandıra ilçesine ait bir köy okulunun 6. sınıf öğrencilerinden oluşan 15 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 10'u erkek, 5'i kızdır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada, öğrencilerin kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniği dâhilinde yazma becerilerini ölçmek ve sağlıklı veriler elde edebilmek amacıyla veri toplama araçları kullanılmıştır. Uzman görüşlerinden yararlanılarak araştırmacı tarafından oluşturulan bu araçlar, "Deneme", "Öykü" ve "Şiir" türlerinde, öğrencilerin yazma becerilerini ölçmeye yönelik oluşturulmuştur. Çünkü, böylece araştırmanın veri tabanı zenginleşmiş olacak, araştırmanın sonunda ulaşılabilecek sonuçların daha geniş bir bakış açısıyla yapılması veya alternatif yorumlara ulaşılması mümkün olacaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 285). Her bir veri toplama aracı, iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda verilen anahtar kavram ve bu kavramla ilgili öğrencilerin zihinlerinde çağrışan kelime ve kavramları yazabilecekleri bir alan bulunmaktadır. İkinci kısımda ise öğrencilerin anahtar kavram yoluyla zihinlerinde çağrışan kelime ve kelime gruplarını kullanarak yazılarını yazabilecekleri diğer alan bulunmaktadır. Ayrıca araştırma esnasında, araştırmacı tarafından yazma süreci video ile kayıt altına alınmıştır. Silverman'a (2000: 45) göre, video kamera görüntüleri, araştırmacılara sözlü olmayan pek çok ipucu vermektedir. Böylece bilişsel, duyuşsal ve fiziksel bir beceri olan yazma becerisi, her yönüyle kayıt altına alınmış; araştırmanın güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

2.4. İşlem

Araştırma verileri, öğrencilerin yazılarını yazdıkları veri toplama araçlarına dayalı olarak elde edilmiş ardından bu yazma verileri kodlar ve kategoriler dikkate alınarak analiz edilmiştir. Bu veri toplama araçlarından elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak için (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 227) içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada içerik analizi çeşitlerinden de kategorisel analiz kullanılmıştır. Kategorisel analizde veriler önce kodlanmıştır. Kodlar, kelime gruplarını sınıflandırmak ya da gruplandırmak için kullanılan semboller; araştırma sorularıyla ilgili olan kavramlardır (Robson, 2001). Sonrasında kodları genel düzeyde açıklayan

kategoriler (temalar) belirlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır. Araştırma bulguları sonucunda iki ana kategori altında, 10 alt kategori ve 32 kod tespit edilmiştir.

İki ana kategoriden ilki “İlgili Metin Türleri Dâhilinde Konuyu Anlatma”dır. Bu ana kategori “Konuya Uygun Başlık Bulma, Konuya Uygun Giriş Yapma, Olayları ve Durumları Sıraya Koyarak Anlatma, Etkileyici Sonuç Cümleleriyle Yazıyı Bitirme, Atasözü, Deyim ve Özsözlerden Yararlanılarak Oluşturulan Cümleler, Şiirde Kurgusal Bütünlüğü ve Ahengi Sağlama, Şiirde Söz Sanatlarını Kullanma” alt kategorilerinden oluşmaktadır. “Günlük Hayat İle İlişkilendirme” ana kategorisi ise “Yaşadıklarından Örnekler Verme, Yaşanan Olaylar, Durumlar ve Kişiler Arasında Karşılaştırma ve Benzetme Yapma, Değerlerin Aşınması Sonucu Ortaya Çıkan Durumlar” alt kategorilerinden oluşmaktadır. Bu alt kategoriler de kendi içlerinde kodlara ayrılmıştır.

Veri toplama araçlarından öğrencilere ait cümleler aktarılırken öğrencilerin ad ve soyadlarının baş harfleri kullanılmıştır. Üç isimli öğrencilerin ikinci ismi de kodlamaya dâhil edilmiştir. Bu öğrencilerin cinsiyetleri için ise ad ve soyadlarının ilk harflerinin önüne erkek için E, kız için K getirilerek kodlama oluşturulmuştur. Öğrencilerin cümleleri her bir kod altında numaralandırılarak verilmiştir. Ayrıca veri toplama araçlarından elde edilen öğrenci cümlelerinin sonuna, yazının yazıldığı metin türü parantez içinde verilmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar

1. İlgili Metin Türleri Dâhilinde Verilen Konuyu Anlatma

A. Konuya Uygun Başlık Bulma

a) Anahtar kavram yardımıyla, günlük hayatta insanlar arası yaşanan olaylar sonucu söylenen, kalıplaşmış kelime ve kelime gruplarından oluşan başlıklar:

- (1) ESA: KÖTÜ GÜN DOSTU (Deneme)
- (2) KEYB: DOSTLUĞUN ÖNEMİ (Deneme)
- (3) ESA: SÖZÜNÜ TUTAN ADAM (Deneme)
- (4) KAY: SÖZÜMÜZDE DURALIM (Öykü)

b) Konunun anahtar kavramının kullanılmasıyla oluşturulmuş ve bu kavrama ait değerlerin içselleştirildiğini gösteren kelime ve kelime gruplarından oluşan başlıklar:

- (1) KAİ: CANIM ARKADAŞIM (Şiir)
- (2) EEV: AİLEM (Deneme)
- (3) ESA: ÖLÜRÜM SENİN İÇİN (Deneme)
- (4) KBK: ARKADAŞ OLMANIN YOLU (Deneme)
- (5) KEYB: TÜRK'ÜN SESİ (Şiir)

B. Konuya Uygun Giriş Yapma

a) Olayı kişiler etrafında planlayarak olayın mekânının ve olay öncesi yapılan eylemin verilmesiyle oluşturulan giriş cümlesi:

- (1) EYEC: *Bir gün Ahmet ile Mehmet gâle balık tutmaya
gittiler*

(Öykü)

Turkish Studies

b) Anahtar kavramın kullanılmasıyla, karşılaştırma yaparak ve atasözünün cümle içinde kullanılmasıyla oluşturulan giriş cümleleri:

(1) EUÖ: *İbadehin için batı günde belli olur.*

(Deneme)

(2) EEE : *İbadeh demek bursunu paylaşır, belli olduğu
canlarını yanında olur.*

(Deneme)

c) Anahtar kavramın yaşanan topraklarda sıklıkla yaşanan sorunları çağrıştırmayı, bu sorunların önceki ve önemli örneklerinin kullanılması ve bu sorunlara karşı yurttaşlık bilincinin gelişmesini gösteren şiir dizeleri:

(1) KAY: *Vatan*
*Şehit oldu o savaşta,
Yurtu uğruna.
Canını feda ederdi,
Yine olsa.* (Şiir)

YATAN
*Çanakkale Boğazı,
Askerlerimiz yenmiş düşmanı,
Vatanımızı korusunlar,
Vermemişler bayrağı.* (Şiir)

C. Olayları ve Durumları Sıraya Koyarak Anlatma

a) Kişiler etrafında planlan olayı ve bu olaydaki kişilerin eylemlerinin belirli bir zaman dilimi sırasıyla verilerek kurulan cümleler:

(1) KAY: *Ali'nin ailesi yeni taşınmışlardı. Ali yeni okuluna
gitmeye can atıyordu. Ertesi gün okula gitti. Orada
Ömerle tanıştı.* (Öykü)

(2) EDÜ: *Bir gün buse ve yelis okula giderken tartışmaya başladılar* (Öykü)

(3) KEYB: *Ali hazırlanıp okula gitti. Öğün çok mutlu oldu
çünkü 29 Ekim Cumhuriyet bayramıydı. Bugün ömer
şiir okuyacaktı.*

Turkish Studies

(Öykü)

- (4) KAİ: Efe okuldan eve dönüyordu. Ama çakı oğru
Çünkü sıradan düşük not almıştı. Fakat arkasına dönüp
dosya altına almıştı. Eve çakı yakmıştı.

(Öykü)

b) Örnek üzerinden yola çıkarak bu örnek olay dâhilinde ortaya çıkan durumları, belirli bir zaman dilimi sırasıyla anlatan cümleler:

- (1) EEC: Bir illenin başbakanı olmuş. Bu başbakan yıllarca halka
söz verip başbakanlığına sürdükleri. Fakat bir zaman
varmış. Uradığı sözleri bir tutmuş.

(Öykü)

- (2) KBK: Sözüde durmayan bir adam varmış. Bir kişiden
aktıkları, vermemiş. Birde yerin edermiş. İnsanlar
adama güvenme duygusunu kaybetmişler.

(Öykü)

c) Yazıda anlatılacak konuyu kurgulayarak okuyucuyu kurgulanan mekâna çeken, özgün bir örgü meydana getiren ve bir zaman dilimi sıralamasıyla oluşturulan cümle:

- (1) KNC: Rüyalar alemine girmiş. Bir oda varmış.
Her kez bir sırı veda bir sır kesesi varmış.
Sırrı alan oraya gelmiş.

(Öykü)

ç) Konuyu, özne (kişiler) etrafında planlayarak kişiler arasında çeşitli özellikler bakımından karşılaştırma yapan ve beraber eylemde bulunma durumları oluşturan cümleler:

- (1) EYEC: İki arkadaş varmış. Birde Cinnikarağacı çocuk
varmış.

(Deneme)

- (2) ECDK: Ali adında bir çocuk varmış. Bir gün Ali Mehmet arkadaş-
larıyla okulun sahasında karşılaşmış.

(Öykü)

- (3) KNC: Bir gün Ece önemli bir sır vermiş arkadaşları. Ece,
her an ağzından kaçacak gibiymiş. Ama ağzını sır kesesi
gibi düşünmüş.

(Öykü)

- (4) KAY: Ali ile Ömer hep beraber oldukları için
Ali Ömerde olan bütün özellikleri kazanmıştı.

(Öykü)

Turkish Studies

(5) ESA: Bir gün Faruk Ali'ye der ki: "Ali şerh
ben ölürsem pehit düşersen çocuğuma sen bak
onu koru."

(Öykü)

(6) EYEC: Ertesi gün Ahmet ve Mehmet yanlış yaptıklarını fark
etmişler.

(Öykü)

(7) KEYB: Ali Ömeci dinleyecek ti.

(Öykü)

d) Yaşanabilecek olay ve karşılaşılabilecek durumlar arasında koşul-sebep bağlantısını
kuran ve tavsiye edicilik özelliği taşıyan cümleler:

(1) ECDK: Bence arkadaşlığın önemi eğer bir başı günümüz
alınsa ve arkadaşın sana yardım etmez yanında durmazsa
arkadaşlığın arada belli olur.

(Deneme)

(2) KEYB: Hastan olmasa hayata küşensin.

(Deneme)

(3) EEC: İnsan kendini öldürmektir.
demanını bulsun.

(Deneme)

(4) EEV: Annem bana ne zaman sınavları iyi geçiren
o zaman oyuncağın alacağım dedi. Ben o zamandan beri
çalışıyorum.

(Öykü)

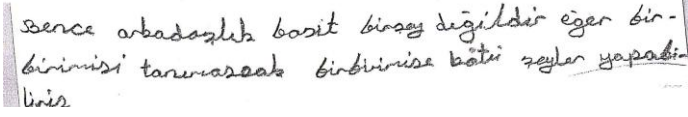
(5) KBK: Güçlenmezsem arkadaşımı arkadaş
olarak görmem.

(Deneme)

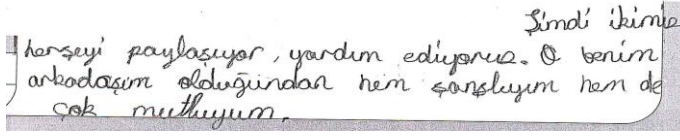
(6) EEC: Eğer arkadaş seçimini doğru yapmazsam
başta olur çünkü kimseye arkadaşımız dedi
olmaz arkadaşımız.

(Deneme)

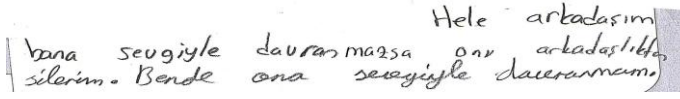
Turkish Studies

(7) EDÜ:

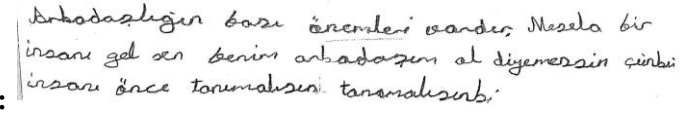
(Deneme)

(8) KAY:

(Deneme)

(9) KBK:

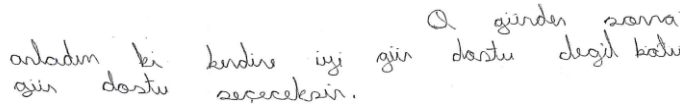
(Deneme)

(10) EDÜ:

(Deneme)

Ç. Etkileyici Sonuç Cümleleriyle Yazıyı Bitirme

a) Yaşanan olaydan sonuç çıkarıcı, öneri niteliğinde ve anahtar kavramın çağrıştırdığı, kalıplaşmış sözlerden örülü sonuç cümleleri:

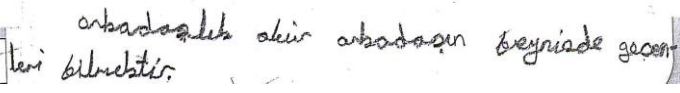
(1) ESA:

(Deneme)

(2) EEÖ:

(Öykü)

b) Yazıda anlatılanlar dâhilinde ulaşılan ve anahtar kavramın özgün tanımını veren sonuç cümlesi:

(1) EDÜ:

(Deneme)

c) Anlatılan öyküde ortaya çıkan, sonucu kişiler etrafında planlayarak veren sonuç cümlesi:

Turkish Studies

(1) ESA: Ali'nin Hatice ablasına teslim ettiği çocuğu
Hatice abloya durumu anlatarak aldı ve ömrü
boyunca o çocuğa baktı.

(Öykü)

ç) Ülkemizde yaşananların ortaya çıkardığı durumları ve bu durumların önemini, içselleştirildiğini anahtar kavramla ifade eden şiir dizeleri:

(1) KAY: Bir bir vatan bıraktılar
Geleceği aydınlattılar
Onlar olmasaydı,
Vatanına olmazdı.

(Şiir)

(2) ESA: Yaradığım ülkeyi çok severim
Bir daha dönmek üzere
Savasa girerim
Senin için gelebilirim
Benim olmaz vatanım

(Şiir)

d) Şiir sonunda anahtar kavramın zihinde uyandırdığı duyguları atasözleriyle ifade eden şiir dizeleri:

(1) EUÖ: Bilgin Yaradığın yersin vatanım,
Bogşolar sine kül bilikaltın boğaze sine der vatanım

(Şiir)

D. Atasözü, Deyim ve Özsözlerden Yararlanılarak Oluşturulan Cümleler

a) Anahtar kavramın geçtiği atasözünü bağlam içine yerleştiren cümle:

(1) EEK: Arkadaşımı söyle sana kim olduğunu söyleyeyim.

(Deneme)

b) Anahtar kavramın çağrıştırdığı atasözünü, anahtar kavram ile bağdaştıran cümle:

(1) EDÜ: ...
kandegin gibi olmak sana iyi zününde değil kötü
zününde yardım etmelidir.

(Deneme)

c) Anahtar kavramın çağrıştırdığı atasözünün bağlam içerisinde kullanıldığı cümleler:

Turkish Studies

(1) KNC: *Kuvvetle arkadaşlıkla ilgili bir kelime,
bence. Bir elin sesi var iki elin sesi var,
atasözünde arkadaşlık kelimesinin bana çağrışı-*

(Deneme)

(2) EYEC: *• Ahmet göle düşmüş. Mehmet ona gülerken
Mehmetlerine düşmüş. Nedemister: gübre
kamsuna gelir başına.*

(Öykü)

(3) EUÖ: **Koysalar bülbülü altın kafese yine de der vatanım.**

(Şiir)

(4) KAY: *Bildiğiniz gibi körlük
yatan sesi kalkan derler. Ömer ile Alide de böyle bir durum
ölmüştü.*

(Öykü)

(5) KAY: *İlani derler ya arkadaş kötü gün dostudur,
gerçekten de öyle. Benim arkadaşım hem kötü var
marumda yanılmaydı hem de iyi camanında.*

(Deneme)

ç) Anahtar kavramın çağrıştırdığı deyimlerin kişiler üzerinden bağlam içerisinde kullanıldığını gösteren cümleler:

(1) EEC: *Bu adam verdiği sözlerini arkasında
demiş sözcüklerini yapmış.*

(Öykü)

(2) KAY: **Ali yeni okuluna gitmeye can atıyordu.**

(Öykü)

(3) ESA: *hayatta en güvendiğim kişiydi artık benim için
a onu çok sevüyordum.*

(Deneme)

(4) EYEC: **...Ve o günden sonra sözüne sadık kaldı.**

(Öykü)

Turkish Studies

(5) EEC: Arkadaşlık güzel bir şeydir. Herkes kendine bir
dost edinmelidir.

(Deneme)

(6) EDÜ: sen demis. ve sındilerine su vermişler. yazis sinin herbese
söyleniş.

(Öykü)

(7) KEYB: Öğretmen: "Birdaha tutanacağıın sözleri verme. Arkadaşın
kınamak istemeyi fakat kendin özölösün' dedi.

(Öykü)

(8) EEC: Herkesin sözünden caymamış.

(Öykü)

(9) EEV: Öyküde alıcakta fakat anem benim sinin dısık
söyleniş. anem bana parzordan
aldıkları sözünce anem bulaklarını vardı. Bana ayırdık

(Öykü)

(10) EYEC: ... Mehmet sen bunu su tutabittimisin demiş.

(Öykü)

d) Anahtar kavramın çağrıştırdığı özdeyişin bağlam içerisinde kullanıldığını gösteren cümleler:

(1) EEV: ... Ben eve gelince ağluyordum. Sen
Atatürk'ün söylebişi sözleri buluyordum dedi. Benle evet
anneciğim dedim. "Ben Sporcuların zeki, cesur ve aynı zamanda
ahlaklısını severim"

(Öykü)

(2) EEC: Zafer ile kazandık bu bayrağı, alın teriyle.

(Şiir)

E. Şiirde Kurgusal Bütünlüğü ve Ahengi Sağlama

a) Anahtar kavramın zihinde uyandırdığı aidiyet duygularını, ahengi sağlayan ses tekrarlarıyla anlatan şiir dizeleri:

Turkish Studies

Türk'ün sesi,
İlerbesin nesesi,
İlergin farklı bir bayram,
(1) KEYB: Mutlu oluyor insan.

(Şiir)

b) Anahtar kavramın ülkemizi bağımsızlığa ulaştıran önderimizi, önderimizin gerçekleştirdiklerini ve bunların zihinde çağrıştırdıklarını duygusal olarak anlatan şiir dizeleri:

Atatürk baş liderimiz,
Bizi zafere çıkaran,
Yurdumuzu kurtaran,
Tepemizi koruyan.
Tarihi asan
Tarihi yeniden başlatan
Tepemizi kuvvetlendiren
(1) KNC: Vatan kurban olsun sana.

(Şiir)

F. Şiirde Söz sanatlarını Kullanma

a) Anahtar kavramın bağlam içerisinde “kişileştirme” sanatı ile kullanılmasını ve bireylerde oluşturduğu aidiyet duygusunun ortaya çıkardığı durumları, ses tekrarları ve coşkulu bir üslupla anlatan şiir dizeleri:

Vatan! sen bana verdin ayıyvası ok birer
Seni korumak için niceletti helal süt emet
Bebekliğim, çocukluğum geçti şefkatli ellerinde,
Savastık Atatürk önderliğinde,
Zafer ile kazandı bık babayrğalın ferikle.
(1) EEC: Cesur askerler sayesinde, hep kaldık senin ellerinde.

(Şiir)

b) Anahtar kavramı ve onun çağrıştırdıklarını karşılıklı konuşma şeklinde anlatan şiir dizeleri:

Anacım her şeyden önce
Önce Vatan.
Türküm ben Türk.
Şehit alacağım mutlaka.
Tamam ogulum sende beklem.
Askerlikte geri dönmekte var.
(1) KAİ: Geriye dönmemekte var.
Tartısan san Türk.

(Şiir)

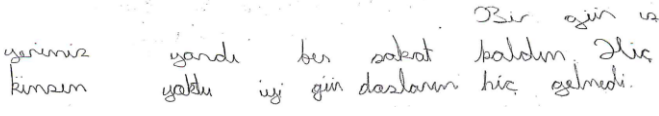
Turkish Studies

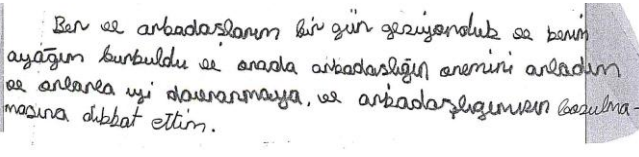
2. Günlük Hayat İle İlişkilendirme

A. Yaşadıklarından Örnekler Verme

a) Günlük hayatta en yakın olunan kişilerle yaşanan çeşitli olayları, anahtar kavramın ilk akla getirdiği çeşitli kelime ve kavramlarla anlatan cümleler:

(1) ESA:

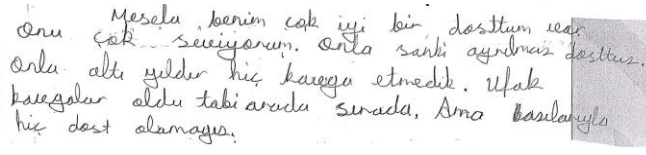
(Deneme)

(2) ECDK:

(Deneme)

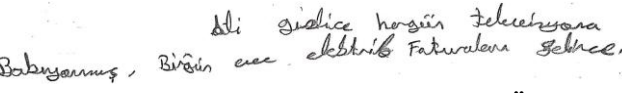
(3) KAY: Benim arkadaşım hem kötü zamanlarımda yanımdaydı hem de iyi zamanımda. Bence o dünyanın en iyi arkadaşı, dostudur.

(Deneme)

(4) KEYB:

(Deneme)

b) Günlük hayatta yaşana bir olayı, sonucunu merak ettirecek şekilde anlatan cümle:

(1) EEÖ:

(Öykü)

B. Yaşanan Olaylar, Durumlar ve Kişiler Arasında Karşılaştırma ve Benzetme Yapma

a) Anahtar kavramın akla getirdiği ilk kavramı, insan ilişkileri noktasında karşılaştırarak ön plana çıkartan cümle:

(1) KEYB:

(Deneme)

b) Bağlamın ortaya koyduğu anlam dâhilinde anahtar kavramı karşılaştırarak özele indiren cümle:

hep iyi günümde sonmuş olur. Arkadaşın
iyi olduğu kötü günümde yardım etmemiş
(1) EEC: Yardımını dinlesin.

(Deneme)

c) Anahtar kavramı aynı anlam havuzundaki bir kavrama benzeterek veren ve günlük hayata dair tavsiye niteliğindeki cümle:

(1) EEC: İyi arkadaş benzer gibidir.

(Deneme)

ç) Bağlam içerisinde örnek olarak verilen bir durumu benzetme yoluyla anlatan cümle:

(1) KNC: ...Ama ağzını sır kesesi gibi düşünmüş.

(Deneme)

C. Değerlerin Aşınması Sonucu Ortaya Çıkan Durumlar

a) Anahtar kavramın içerdiği anlamın ve uyandırdıklarının insan ilişkilerinin devamlılığını sağlamadaki rolünü anlatan cümleler:

(1) EEV: ^{arkadaşın hep kendini}
Düşünürsen sende hiç yardım etmez @ zaman
Sende @ arkadaşını hiç sevmesin Sende @
arkadaşın yardım etmezsin.

(Deneme)

(2) KAİ: ^{Annesi neden kâhınlık}
oglum önemli olan dostluğun ve yakın arkadaşlığın.
Teşekkür etti ve o bizi çağırdı.

(Öykü)

(3) KAY: ^{Sonuç olarak o benim en iyi arkadaşım.}
Onun sayesinde arkadaşlığın, sırdarlığın ve dostlu-
ğun ne demek olduğunu öğrendim.

(Deneme)

(4) EYEC: ^{Mehmetin dizi}
karuyumun Ahmet ailesine çağırır Mehmet
düstü dizi karuyor der. Bilesi yarınca rana
ma yapar. Teşekkür ederim Ahmet sen almışsın
ben ne arkadaşım

(Deneme)

Turkish Studies

b) Anahtar kavramın çağrıştırdığı ve insan ilişkilerinde önemli bir durumu, yaşanan bir olay üzerinden anlatan cümle:

Babam sözünü hiç tutmazdı.
beni yerim okula babam bırakıyordu,
ama bırakmadı. Babama okuldan dönüpce
şok darıldım.

(1) EFT:

(Öykü)

(2) KBK: Duymuş. "Seninde becerdim" diye kendisiyle gurur

(Öykü)

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırma sürecinde uygulanan üç veri toplama aracıyla, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkileri ölçülmeye çalışılmıştır. Bu veri toplama araçları, üçer hafta arayla aynı çalışma grubuna uygulanmıştır. Ayrıca uygulama esnasında video yardımıyla öğrencilerin yazma süreçleri kayıt altına alınmıştır. Elde edilen veriler, nitel içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgular, kodlar ve kategorilere ayrılarak derinlemesine incelenmiştir. İnceleme sonucunda iki ana kategori altında toplam 10 alt kategori ve 32 kod tespit edilmiştir. Bu kategorilerin tespit edilmesinde Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu'ndaki (2006) yazma kazanımlarından ve verilerin kendilerinden yararlanılmıştır. Kategori ve kodların bu kadar dallandırılmasında, yazma becerisinin çok yönlü bir beceri olması ve elde edilen verilerin ayrıntılı olarak incelenmesi etkili olmuştur.

Kategorilerden ilki, "İlgili Metin Türleri Dâhilinde Konuyu Anlatma" ana kategorisidir. Bu ana kategori altında, 7 alt kategori, 24 koda bölünerek analiz edilmiştir. "Konuya Uygun Başlık Bulma" alt kategorisinde, öğrencilerin yazacakları metinlere başlık bulurken verilen anahtar kavramı, günlük hayatta kendilerinin ya da çevrelerindeki insanların kullandıkları kalıplaşmış kelime ve kelime gruplarından oluşturdukları ve bu kelime ve kelime gruplarına ait anlamsal boyutların, öğrencilerin ilişkilerinde baskın unsurlar olduğu görülmüştür. Öğrencilerin zorlanmadan yazı yazacağı konular onların yaşamları ile ilgilidir. Öğrenciler duygu, düşünce, tasarı ve hayallerini... yaratıcılıklarını da kullanarak daha rahat anlatabileceklerdir (Göçer, 2010: 183).

"Konuya Uygun Giriş Yapma" alt kategorisinde, öğrencilerin bazılarının anlatacakları olayı, kişiler üzerinden planlayarak metne giriş yaptıkları ayrıca anahtar kavramın çağrıştırdığı kelime ve kavramları, kalıplaşmış sözlerle kişilerin eylemlerine döktükleri ortaya çıkmıştır. Konuya kişiler üzerinden giriş yapılması, öğrencilerin anlatacakları olayı, somut hale getirmeye çalıştıklarını göstermektedir. Ayrıca "şiiir" yazarken tarihimizde önemli olayların kendilerinde uyandırdıklarını kullanmaları, öğrencilerin bu yaşananlardan çıkartılan dersleri içselleştirdiklerini gösterir. Yazdığı yazı, kişinin o konudaki bilgisini, yaşantılarını anlayışlarını, zihin düzeyini, sözcük dağarcığını ve kişisel anlatım gücünü yansıtır (Göğüş, 1978: 236).

"Olayları ve Durumları Sıraya Koyarak Anlatma" alt kategorisinde ortaya çıkan kodlardan, öncelikle, kişiler üzerinden giriş yapılan olayda, kişilerin eylemlerinin zaman dilimi sıralamasıyla verilmesi, anlatılacak olayın zihnen bir sıralamaya tabi tutulduğunu gösterir. Ayrıca yazılarda örneklerin verilmesi, konunun somut hâle getirilmeye çalışıldığını, anlatılan olayın inandırıcılık düzeyinin arttırılmaya çalışıldığını göstermektedir. Yazma, beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemidir... Seçilen bilgiler zihinsel işlemlerden geçirilerek düzenlenmektedir. Bu işlemler sıralama, sınıflama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, değerlendirme vb. olmaktadır (Güneş, 2009: 11). Bu kod bölümünde ENC adlı

Turkish Studies

öğrenci, hayal izlenimleri taşıyan, tasvir edilebilecek bir mekân ve kişiler üzerinden eylemleri anlatarak yaratıcı becerilerini kullanmıştır. Yazma çalışmaları ile Göçer'e göre (2010: 189) "...öğrencilerin zihinlerindeki çağrışımlar yoluyla duygu, düşünce ve hayaller harekete geçirilebilir."

Bu alt kategori altında, ortaya çıkan kodlardan diğerleri de yazılarda üst düzey zihinsel işlemlerden olan karşılaştırma ve ilişkilendirme becerilerinin kullanılmasıdır. Bu kodları temsil eden cümlelerde, öğrenciler anlattıkları yazılarında, yapılan eylemleri karşılaştırmışlar ve bunlardan bir sonuç çıkartarak değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Ayrıca kurguladıklarında, koşul-sebep cümleleri kurmuşlar, çeşitli şartların gerçekleşmesini nedenlere bağlamışlar ve bu yolla tavsiye cümlelerine ulaşmışlardır. Yazma, bir dil becerisi olmanın yanında duygu ve düşünceleri belli bir düzen ve uyum içinde anlatma gibi üst düzey düşünmeyi sağlayan bir teknik olarak görülmektedir (Bozkurt, 2009: 25).

"*Etkileyici Sonuç Cümleleriyle Yazıyı Bitirme*" alt kategorisi yazılan yazıların sonuç kısımlarında, öneri niteliğinde yani ders verme amacı taşıyan, bazen anlatılanların sonucunda bir tanıma varıldığını gösteren, atasözü ve deyimlerin kullanıldığı cümlelerin kodlarından oluşmaktadır. Öğrencilerin yazılarını genellikle öneride bulunma veya ders verme amacı güden cümlelerle bitirmeleri ve bunu yaparken atasözü ve deyimlerden yararlanmaları, Türkçe derslerinde uygulanan yazma çalışmalarının etkili olduğunu göstermektedir. Bir yazının yazılma amacını gösteren sonuç kısmının ders çıkarıcı ifadelerle bitirilmesi, öğrencilerin yazılarında bir ana fikre ulaşmaları yani sentez düzeyine erişebilmelerindedir. Böylece "Konunun tümü, paragrafların bildirdiği olaylar, düşünceler, bilgilerle ortaya çıkar (Gögüş, 1978: 251)."

Bu alt kategoride, "*Şiir*" türündeki yazılarda, anahtar kavramın kendisi ve onun çağrıştırdığı kelime ve kavramlar sıklıkla kullanılmıştır. Anahtar kavram konuyu anlatmada ana unsur görevi görmüş ve bu kavramın uyandırdığı anlamların ülkemizdeki gerçekliklerle ilişkisi, duygusal ve coşkulu bir dille anlatılmıştır. Bilinen kalıp ifadeler ve atasözleri de dizelere alınarak anlatım zenginleştirilmiştir. Yazılı anlatımda özgünlüğe ulaşmada kişinin kendi görüş, düşünce ve hayal gücünü de işin içine katmasının önemi büyüktür (Aşılıoğlu, 1993: 146).

"*Atasözü, Deyim ve Özsözlerden Yararlanma*" alt kategorisinde Türkçenin zengin bir dil olduğunu gösteren atasözü, deyim ve özsözlerin kullanıldığı cümlelerden tespit edilen kodlar yer almaktadır. Öncelikle yazılan yazılarda fark edilen, öğrencilerin anahtar kavramın çağrıştırdığı atasözlerini cümlelerin içine, anlamı tamamlayacak şekilde yerleştirmeleridir. Bazen de kişilerin eylemleri yoluyla atasözleri ve deyimler kullanılmıştır. Öğrencilerin bildikleri atasözlerini, deyimleri, kalıplaşmış diğer ifadeleri cümlelerinde kullanmaları, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin amacına ulaştığını göstermektedir. Öğrencilerin yazım sürecinde ünlü yazarların eserlerinden, atasözlerinden, deyimlerden faydalanarak anlatımı kuvvetlendirme yolları kavratılmalıdır (Gömleksiz vd. 2010: 1140).

"*Şiirde Kurgusal Bütünlüğü ve Ahengi Sağlama*" alt kategorisinde ise anahtar kavramın zihinde uyandırdığı kelime ve kavramlar, şiir dizeleri içinde ses tekrarlarıyla verilerek hem kurgusal bütünlük hem de ahenk sağlanmıştır. Aynı şekilde toplumsal değerlerin ve aidiyet bağlarının verdiği duygular, şiir oluşturulurken kullanılmıştır. Bu dizeleri oluşturan öğrenciler, kendi yaşantılarında önemli bir yere sahip olan değerleri yazılarına taşımışlardır. Böylece önceden bilinenler, yazıya şiir dizeleriyle aktararak yaşananlar ile yazı arasında ilişki kurulmuştur. Yazılı anlatım, öğrencinin gördüğünü, duyduğunu, düşündüğünü ve yaşadığını yazarak anlatmasıdır (Ünalın, 2001: 123).

"*Şiirde Söz Sanatlarını Kullanma*" alt kategorisinde, şiirde anlatılanları daha etkili hale getiren söz sanatlarından kişileştirme ve konuşurma sanatlarının kullanılması, öğrencilerin

Turkish Studies

derslerde öğrendiklerini yazılarına aktardıklarını göstermektedir. Bu dizeler yoluyla ortaya çıkan kodlarda, anahtar kavramın baskın anlamının çağrıştırdıkları, söz sanatlarıyla dizelerde kullanılmıştır. Bu dizeler, bu söz sanatlarının kullanılmasıyla daha nitelikli bir hal almıştır. Bu yolla öğrencilerin "...metin oluşturma değil metin oluşturma için gerekli bilgilere sahip olunması sağlama (Coşkun, 2009: 51)"ya çalışılmıştır.

İkinci ana kategori "*Günlük Hayat İle İlişkilendirme*" ana kategorisidir. Bu ana kategorideki "*Yaşadıklarından Örnekler Verme*" alt kategorisinde, günlük hayatta öğrencilerin yaşadıkları olaylardan, iletişimde bulunduğu kişilerle eylemlerinden verdikleri örneklerden kodlara ulaşılmıştır. Bu kodlarda öncelikle, öğrencilerin en yakın oldukları kişilerle yaşadıklarını, anahtar kavramın çağrıştırdığı anlam boyutlarındaki kelime ve kavramlarla anlatmaları göze çarpmaktadır. Anlatılan bu olaylar, bazı öğrencilerin cümlelerinde sonucun merak ettirilmesi boyutuna kadar ulaşmıştır. Böylece öğrenci, kendi deneyimlerinin üzerine yaratıcı becerilerini de katarak yazısını yazmaya çalışmıştır. Yaratıcı yazma etkinliklerinin en önemli amacı öğrencilerin sıkıcı, kendini tekrarlayan, monoton yazılar yazmak yerine özgün, akıcı, ilgi çekici bir şekilde duygu ve düşüncelerini ortaya koymalarını sağlamaktır (Temizkan, 2010: 629).

"*Yaşanan Olaylar, Durumlar ve Kişiler Arasında Karşılaştırma ve Benzetme Yapma*" alt kategorisinde, anahtar kavramın anlamsal boyutunun, insan ilişkilerinde ön plana çıkartılarak, karşılaştırma ve benzetme sanatlarından yararlanılmasıyla oluşturulan cümlelerden kodlara ulaşmaktayız. Söz sanatlarının düz yazı cümlelerinde bu şekilde kullanılması, yazıda anlatılmak isteneni daha farklı, etkili anlatma olanağı sağlamıştır. Ayrıca örnek verilen, karşılaştırılan kişi ve kavramlar arasında öze indirgenerek olay, daha net hale getirilmiştir. Dili yaratıcı kullanmak; dilin tüm olanaklarının (sözcükler, cümle kuruluşları, deyimler, benzetmeler, imgeler vb.) farkında olmaya ve bu olanakları etkili ve özgün bir şekilde kullanmaya başlıdır (Aksan, 1993). Böylece ortaya çıkan cümlelerde, dilin imkânlarından yararlanılarak yazılan yazılar, anlatıma orijinallik katmıştır.

"*Değerlerin Aşınması Sonucu Ortaya Çıkan Durumlar ve Değerlerin İlişkilerin Devamını Sağlamadaki Rolü*" adlı son alt kategoride, günlük hayatta insan ilişkilerinde oldukça önemli bir yere sahip olan değerlerin aşınması sonucu orta çıkan sıkıntıları anlatan ifadeler rastlanmaktadır. Bu ifadelerde, anahtar kavramın çağrıştırdığı anlamsal boyutlar, çeşitli ilişkileri ve bu ilişkilerin sonuçlarını anlatmada kullanılmıştır. Bu da toplumsal değerlerin birey üzerindeki etkilerini göstermektedir. Bu değerler ve bunların insan ilişkilerindeki yeri, öğrencilerin kendi yaşadıklarıyla örtüşerek yazılarda yer edinmiştir. Bu şekilde günlük hayatta edinilen deneyimler, ilişki kurma, değerlendirme ve sonuca ulaşma becerilerinin kullanılmasını sağlamıştır. Bu bakımdan iyi bir kompozisyon yazmak, bir bakıma iyi düşünmeye, olaylara eleştirel bir gözle ve farklı açılardan bakmaya, sebep, sonuç ilişkisi kurmaya bağlıdır (Göçer, 2010: 188).

5. Öneriler

Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkilerine tespit etmek amacıyla yapılan çalışma öncelikle, Türkçe derslerinde yapılandırmacı anlayışla uygulanan yazma etkinlikleriyle, yazma sürecinin sıkıcı, bunaltıcı bir süreç olmaktan çıkarıldığını göstermektedir. Bu bakımdan işin uygulayıcılarına –öğretmenlere- şu önerilerde bulunulabilir:

1. Yazma, her şeyden önce kaygı verici bir çalışma olmaktan çıkarılmalıdır. Yazma çalışmalarına başlamadan önce, çeşitli çalışmalar ile öğrenciler hem duyuşsal hem bilişsel hem de fiziksel olarak yazmaya hazır hale getirilmelidir.

2. Yazma çalışmalarında geleneksel anlayışın ürünü olan uygulamalardan kaçınılmalıdır. Öğrencilere bir atasözü ya da özdeyişin yazma konusu olarak verilmesi, yazmayı kısır bir döngüye sokmaktadır. Öğrenci yazısına nasıl başlayacağını, yazısını nasıl devam ettireceğini bilememekte ve aynı düşünceler etrafında yazısını sürdürmektedir. Onun için öğrencinin kendi bildiklerini kullanabileceği teknikler uygulanmalıdır.

3. Yazma üç süreçten oluşmaktadır: Yazma öncesi, sırası ve sonrası. Bu süreçlerin her birinde, öğrenci nasıl yazabileceğini bilmelidir. Bu üç süreçte öğrencinin kendisine neler yapması gerektiği öğretilirse öğrenci bu aşamalarda sıkıntı yaşamadan yazısını yazabilecektir. Türkçe öğretmenleri, yazma etkinliklerinde öncelikle “bir paragraf hangi bölümlerden oluşur, bu bölümlerde yazının içeriği nasıldır, yazar buralarda yazısını nasıl sürdürür, dili nasıl kullanır” gibi çalışmalar yapmalıdır. Böylece öğrenci, zihninde, bir bütün olan paragraf ve paragrafın nasıl oluştuğuna dair bir şema oluşturacaktır ve bu şemayı yazısında kullanacaktır.

4. Yazmada istenilen verimin elde edilmesi, öğrencinin bildiği ve kullandığı kelime dağarcığına bağlıdır. Öğrenci ne kadar çok kelime biliyor ve bunları yazısında kullanıyorsa o kadar nitelikli yazılar yazabilecektir. Bu noktada, öğrencilerin kelime hazinelerinin geliştirilmesi çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin en önemli yanı, öğrencilerin bildikleri kelimeleri ortaya çıkartmak ve bunları yazılarında kullanmalarını sağlamaktır. Yazma çalışmalarına başlamadan önce, diğer tekniklerden yararlanılarak öğrencilerin bildikleri deyim, atasözü ve özdeyişlerin ortaya çıkartılması, önemli bir avantajdır. Öğrenci bu yolla hem bildiği kelime ve kavramları ortaya çıkartacak hem de bir ön hazırlık yapacaktır. Bu ön hazırlık aynı zamanda zihinsel bir hazırlık devresidir. Beyin fırtınası, zihin haritası gibi, zihindeki bilgileri çağrışım yoluyla ortaya çıkartan teknikler, öğrencilerin yazma konusu ile ilgili ön bilgilerini ortaya çıkartan tekniklerdir. Bu teknikler yazma çalışmalarından önce kullanılmalıdır.

Ancak ön bilgilerin ortaya çıkarılmasıyla iş bitmez; bunu yazma sürecinin kendisine taşımak gerekir. “Öğrenci, önceden tespit ettiği kelime ve kavramları yazısında kullanabiliyor mu? Yazısının tamamında orantılı olarak bu kelime ve kavramları kullanabilmiş mi yoksa bir bölümünde mi daha çok kullanmış? Bu kelime ve kavramlar, öğrencinin yazısına ne kadar katkıda bulunmuş?” gibi sorular, bu tekniğin verimliliğini anlamaya yönelik sorulardır. Yazma etkinlikleri sonrasında öğretmenler, öğrencilerin yazılarını buna benzer noktalarda değerlendirmeli ve değerlendirmelerini öğrencilerle paylaşmalıdır. Böylece öğrenciler, bu uygulamalardan neler kazandıklarını öğrenebilecekler ve sonraki çalışmalarında bunları kullanabileceklerdir.

5. Yapılandırmacı dil öğretiminde amaç, yaratıcı becerileri gelişmiş bireyler yetiştirmektir. Yazma çalışmaları bakımından, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniği, zihinsel birikimleri ortaya çıkartan ve kullandırmayı amaçlayan yaratıcı bir tekniktir. Öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesinde bu teknikten yeri geldikçe yararlanılmalıdır.

KAYNAKÇA

AKSAN, Doğan, (1975). “Ana Dili”. *Türk Dili ve Edebiyat Dergisi*, 285, 423-434.

AKSAN, Doğan, (1993). *Türkçenin Gücü*. Ankara: Bilgi Yayınevi.

AKYOL, Hayati, (2000). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

AKYOL, Hayati, (2011). *Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/3, Summer, 2012

- ALKAYALAR, Şaziye, (1998). *Two Approaches to Writing Process and Product: a Case Study in ELT Preservice Teacher Training*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ARSLAN, Mehmet, (2007). “Eğitimde Yapılandırmacı Yaklaşımlar”. *Ankara Üniversitesi Journal of Educational Sciences*, 40(1), 41-61.
- AŞILIOĞLU, Bayram, (1993). *Okullarda Türkçe Öğretimi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BAĞCI Hasan, (2011). “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretleri İle Yazma Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(1), 672-684.
- BAĞCI, Hasan, (2007). “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatıma ve Yazılı Anlatım Derslerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi”. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 21, 29-61.
- BANGUOĞLU, Tahsin, (1986). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BOZKURT, Serhat, (2009). *Karşılaştırmalı Metin Türünde Yazma Edimi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- CHAMBERS, Gary, (1999). *Achieving Progress in the Writing Classroom: Strengthening Student Writing with the Help of the Interactional Process Approach to Teaching Writing*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇELEBİ, Mustafa Durmuş, (2006). “Türkiye’de Ana dili Eğitimi Ve Yabancı Dil Öğretimi”. *Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 285-307.
- DEMİR, Celal ve YAPICI, Mehmet, (2007). “Ana Dili Olarak Türkçenin Öğretimi ve Sorunları”. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 177-192.
- DEMİRBAŞ, Aygül, (2005). *Biyoloji Öğretiminde Yaratıcı Yazma Uygulamaları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- GÖÇER, Ali, (2010). “Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12, 178-195.
- GÖĞÜŞ, Beşir, (1970). “Ana dili Olarak Türkçenin Öğretimine Tarihsel Bir Bakış”. *Türk Dili Araştırmaları Yıllı Belleten*, 123-154.
- GÖĞÜŞ, Beşir, (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazılı Eğitimi*. Ankara: Gül Yayınları.
- GÖMLEKSİZ, Mehmet Nuri, SİNAN, Ahmet Turan ve DEMİR, Sezgin, (2010). “İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Yazma Öğrenme Alanının Etkililiğinin Değerlendirilmesi”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 514, 1135-1173.
- GÜNEŞ, Firdevs, (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- GÜNEŞ, Firdevs, (2009). “Türkçe Öğretiminde Günümüz Gelişmeleri ve Yapılandırmacı Yaklaşım”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 1-21.

Turkish Studies

- GÜNEŞ, Firdevs, (2011). “Dil Öğretim Yaklaşımları ve Türkçe Öğretimindeki Uygulamalar”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 123-148.
- İNAL, Sevtap, (2008). “Beynin Algılama Süreci, Yazma ve Kümeleme Stratejisi”. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9(1), 55-64.
- İLTER, Binnur Genç, (2002). *Oluşturmacı Yaklaşımla İngilizce Yazma Becerisini Geliştirmenin Öğrenci Başarısına Etkisi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İNCE, Halide Gamze, (2006). *Türkçede Kelime Öğretimi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KAPAR, KUVANÇ Elif Burcu, (2008). *Yaratıcı Yazma Tekniklerinin Öğrencilerin Türkçe Dersine İlişkin Tutumlarına ve Türkçe Dersindeki Başarılarına Etkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- KAPLAN, Mehmet, (1989). *Kültür ve Dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- KARAKUŞ, İdris, (2000). *Türkçe Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi*. Ankara: Sistem Ofset Yayınları.
- KURUDAYIOĞLU, Mehmet ve KARADAĞ, Özay, (2010). “İlköğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarının Konu Seçimleri Açısından İncelenmesi”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 192-207.
- MALTEPE, Saadet, (2006). *Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı*, (2006). Ankara: MEB Yayınları.
- MOLLAOĞLU, Arzu, (2002). *Der Einsatz des kreativen Schreibens im DaF-Unterricht zur Förderung der Schreibfertigkeit von Türkischen Studierenden*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖNKAS, Nilgün Açık, (2008). “Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı ve Kalıcı Öğrenme”. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu (IETC), *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*.
- ÖZBAY, Murat, (2005). “Ana Dili Eğitiminde Konuşma Becerisini Geliştirme Teknikleri”. *Kafkas Üniversitesi Dergisi*, 177-184.
- ÖZBAY, Murat, (2006). *Özel Öğretim Yöntemleri II*. Ankara: Öncü Kitap.
- ÖZBAY, Murat, (2011). *Özel Öğretim Yöntemleri I*. Ankara: Öncü Kitap.
- ÖZBAY, Murat ve MELANLIOĞLU, Deniz, (2008). “Türkçe Eğitiminde Kelime Hazinesinin Önemi”. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 30-45.
- ÖZDEMİR, Emin, (1983). “A/Ana Dili Olarak Türkçe Öğretimi”. *Türk Dili ve Edebiyat Dergisi (Dil Öğretimi Özel Sayısı)*, 379-380, 18-30.
- ÖZTÜRK, Ergün, (2007). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin Değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

-
- PAGNUCCI, Gian S., (2004). *Rhetoric, Composition, Bilingual Education, Multicultural Education, (Dissertation), Language Arts*, United States-Pennsylvania: Indiana University of Pennsylvania.
- PUNCH, Keith F., (2005). *Introduction to Social Research*. London: Sage Publications.
- ROBSON, Colin, (2001). *Real World Research*. USA: Blackwell Publishers.
- SEVER, Sedat, (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- SEVER, Sedat, (2004). “Dil ve İletişim (Etkili Yazılı Sözlü Anlatım)”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 31(1), 51-66.
- SILVERMAN, David, (2000). *Doing Quantitative Research*. London: Sage Publications.
- TEMİZKAN, Mehmet, (2010). “Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi”. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 27, 621-643.
- TONYALI, Erdem, (2010). *Yaratıcı Yazma Uygulamalarının İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerine Etkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- UNGAN, Suat, (2007). “Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi ve Önemi”. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 461-472.
- ÜNALAN, Şükrü, (2001). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- VAN TASSEL-BASKA, Joyce, (2005). *The College of William and Mary*, (Unpublished Doctoral Dissertation), United States-Virginia: The University of Connecticut at Storrs.
- YAMAN, Havva, (2010). “Türk öğrencilerinin Yazma Kaygısı: Ölçek Geliştirme ve Çeşitli Değişkenler Açısından Yordama Çalışması”. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2, 267-289.